

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1996-1997

23 januari 1997

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN,
STADSVERNIEUWING EN HUISVESTING

Interpellatie van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, inzake het nieuw sectoraal akkoord voor het personeel van de lokale besturen

Commissie voor
Binnenlandse Aangelegenheden,
Stadsvernieuwing en Huisvesting

Donderdag 23 januari 1997

VOORZITTER : De heer Georges Cardoen

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.16 uur.*

Interpellatie van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, inzake het nieuw sectoraal akkoord voor het personeel van de lokale besturen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Vaerenbergh tot de heer Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, inzake het nieuw sectoraal akkoord voor het personeel van de lokale besturen.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, gisteren las ik in de krant dat de gemeenten niet doen wat ze zouden moeten doen. Eigenlijk moesten ze hun gemeentelijk personeelsbeleid al hebben aangepast conform het sectoraal akkoord voor '94-'96. Op 30 september 1996 beschikten slechts 124 gemeenten – dat is 40 percent – over een goedgekeurd plan voor het personeelsbeleid. Dit is ook opgenomen in de Vlaamse Regionale Indicatoren.

Mijnheer de minister, wanneer sectorale akkoorden voor het personeel van de lokale besturen worden afgesloten, duiken er regelmatig problemen op. Momenteel is men bezig met het afsluiten van een nieuw akkoord. Hierbij maak ik dezelfde veronderstelling die vele andere lokale mandatarissen en ook de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten maken : misschien moet er wel iets veranderen. Misschien zijn de huidige problemen te wijten aan het feit dat diegenen die onderhandelen niet goed op de hoogte zijn van hetgeen waar-

over ze moeten onderhandelen. Mijns inziens is dit een logische conclusie.

Wie onderhandelt er ? Aan de ene kant zijn er de vakbonden, die weten waarover ze praten. Zij onderhandelen om de individuele belangen van de werknemers te verdedigen. Aan de andere kant staat de Vlaamse regering, vertegenwoordigd door de ministers Peeters, Martens, Van den Brande en Van den Bossche, samen met de administratie Binnenlandse Aangelegenheden, de administratie Welzijn en een staflid van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten. Deze instanties maken de akkoorden die daarna door derden moeten worden uitgevoerd.

Dit is ook de belangrijkste oorzaak van de vele problemen die zijn gerezen bij de uitvoering van het vorige akkoord. Op 30 september 1996 was slechts 40 percent van de gemeenten erin geslaagd om tot een degelijke omkadering te komen. Er rijst dan ook de levensgrote vraag die al meerdere keren in het Vlaams Parlement aan bod kwam : moeten de gemeenten niet bij deze onderhandelingen worden betrokken ? Zo zal men tenminste weten waarover men praat. Ook zal men zo de diversiteit van de gemeenten beter kunnen inschatten.

De voorzitter : De heer De Loor heeft het woord.

De heer Herman De Loor : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal het niet zozeer hebben over de betrokken onderhandelaars bij deze sectorale akkoorden. Ik heb wel een vraag in verband met het feit dat het vorige sectorale akkoord slechts door ongeveer 40 percent van de gemeenten werd onderschreven. Hierover bestaat heel wat ongenoegen. Vorig jaar is er in Geraardsbergen een staking uitgebroken, omdat de stad die conventie niet had toegepast. Onder druk van die stakingsactie heeft men dit daarna wel gedaan.

De Loor

Mijnheer de minister, bent u van plan om maatregelen te nemen tegen de gemeenten die deze conventie niet toepassen ?

De voorzitter : Mijnheer de minister, ik heb vernomen dat er richtlijnen op komst zijn voor de gemeenten. Men zou de gemeentebesturen opleggen om bij de aanstelling van personeelsleden in definitief verband een vergelijkend examen te organiseren. Dit wordt dan in het kader van de zo geroemde nieuwe politieke cultuur geplaatst.

In de meeste gemeenten werken momenteel echter een aantal toegewijde en bekwame Gesco's, dus in tijdelijk verband. De betrokken gemeentebesturen zoeken uiteraard naar een oplossing om deze mensen te regulariseren in vast verband.

Ik zeg niet dat dit geen politieke benoeming benadert. Men zou dit zo kunnen stellen, ware het niet dat die personen toch bewezen hebben dat ze hun job goed en met kennis van zaken vervullen. Dit is voor de gemeenten uiteindelijk belangrijk. Als de gemeentebesturen verplicht worden deze personen na zoveel jaren van goede prestaties de deur te wijzen, is dit volgens mij een kaakslag, zowel voor de betrokkenen als voor de gemeentebesturen.

Mijnheer de minister, ik wenste dit even in de rand van de interpellatie aan te stippen. In grote mate kan ik echter de heer Van Vaerenbergh bijtreden bij wat hij heeft gezegd. In feite onderhandelt men voor derden, men onderhandelt tussen de vakbonden en de werkgevers. Uiteindelijk komt er een akkoord uit de bus en men schuift de factuur door naar derden, zijnde de gemeenten, die verplicht zijn dit akkoord zo getrouw mogelijk na te leven.

De heer Van Vaerenbergh zegt dat de VVSG aanwezig is aan de kant van de werkgevers. Deze vereniging is dan ook alleen maar aanwezig, ze is niet stemgerechtigd zoals de minister of degenen die de werkgevers vertegenwoordigen. Dit onderscheid moeten we toch maken. Ik weet niet om welke reden men zich vanuit de regering altijd een beetje tegen een echte inbreng van de VVSG heeft verzet. Hoogstwaarschijnlijk vindt men dat men dan min of meer is verplicht om ook naar die hoek te luisteren.

Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters : Mijnheer de voorzitter, collega's, eerst wil ik hier stellen dat de ideale oplossing zou zijn dat alle 308 gemeenten rond de tafel

gaan zitten en daar de discussie voeren. Dat zou het meest ideale schema zijn, alhoewel ik mij kan indenken dat dit in de praktijk niet werkt en dat men niet tot een akkoord zou komen. Men moet dus een andere procedure kiezen en de naam van de VVSG is reeds gevallen.

Ik licht even de ontwikkeling in het verleden toe. Het sectoraal akkoord van 1993 werd volledig voorbereid door een technische werkgroep waarvan de overheid deel uitmaakte, evenals de vakbonden en de VVSG als technische raadgever van de overheid. Volgens de informatie die ik heb, heeft de VVSG een belangrijke rol als technische raadgever gespeeld. Men mag dat niet minimaliseren en zeggen dat de vereniging er zomaar bijzat. Dat is niet het geval. Het akkoord en het verslag dat tot stand is gekomen heeft de goedkeuring van alle betrokkenen gekregen en is medeondertekend namens de VVSG. Het comité C heeft enkel de conclusies van deze technische werkgroep overgeschreven in het protocol van akkoord dat ieder van ons kent.

De VVSG blijft ook vandaag betrokken bij deze onderhandelingen, zij het opnieuw als technische raadgever van de overheid. Bij de voorbereiding van de collectieve arbeidsovereenkomst voor de periode 1997-1998 wordt een identieke werkwijze gevolgd. Dit is formeel beslist door de Vlaamse regering op 15 november 1995.

Indien men een stap verder zou willen zetten en de VVSG volwaardig in de relatie tussen overheid en vakbonden zou willen inschakelen, rijst het probleem dat deze relatie is geregeld door de federale wet van 19 december 1974 met zijn uitvoeringsbepalingen. Vanuit het Vlaams Parlement kunnen we hieraan niet onmiddellijk iets wijzigen. Het is dus wettelijk onmogelijk om de VVSG formeel als volledige onderhandelaar te betrekken in het comité C.

We hebben voor een tussenoplossing gekozen. We laten ze als technische raadgever fungeren en betrekken ze volledig bij het voorbereidende werk. Mijnheer Van Vaerenbergh, de wetgever is van mening geweest dat de overheid het best wordt vertegenwoordigd door de bevoegde ministers. U kan nu opmerken dat Vlaanderen geen weet heeft van deze problematiek, maar volgens mij kennen de bevoegde ministers toch wel de problemen die zich voordoen.

Dit verklaart de keuze van de minister van Binnenlandse Aangelegenheden – en van de minister van Welzijn voor het OCMW – om mede namens de

Peeters

overheid bij deze onderhandelingen betrokken te zijn. Conform de wetgeving is er geen andere oplossing mogelijk.

Men kan hierbij bedenkingen en vragen hebben. Ik heb gezegd dat het ideaal zou zijn om de 308 gemeenten te betrekken. Daar kan men echter niet toe overgaan.

Een andere vraag is of de VVSG wel in alle omstandigheden een geschikte woordvoerder van de 308 gemeenten is, en vooral of ze zich steeds met hen kan verbinden. Ze zal immers ook al eens een standpunt innemen waaraan de diverse gemeentebesturen verschillende conclusies verbinden. Hieruit vloeit volgende grote vraag voort : als je dat wettelijk zou kunnen regelen, is dit orgaan dan volledig representatief voor de wensen van de 308 gemeenten ? In dit verband verwijs ik naar het zopas behandelde dossier rond Dexia en het Gemeentekrediet. U weet dat de VVSG ook daaromtrent een aantal initiatieven heeft ontplooid en een aantal standpunten heeft ingenomen. Uiteindelijk is echter gebleken dat de aandeelhoudersgroep en de verschillende gemeenten elk een verschillend standpunt hebben goedgekeurd, in tegenstelling tot wat de VVSG had bedongen. Als dit orgaan dus moet spreken voor de totaliteit van de gemeenten, dan is dit niet altijd eenduidig en zeker niet eenvoudig. Een minister die de verantwoordelijkheid draagt tegenover deze gemeentebesturen, kan dit echter wél : hij kan ook de volledige politieke verantwoordelijkheid dragen. Daar ligt het verschil. Dat was ook het uitgangspunt van de wetgever bij zijn keuze.

Dan was er de vraag van de heer De Loor, die verklaart dat 40 percent van de gemeenten hebben toegezegd. Op dit ogenblik zijn we bezig dit gehele dossier te evalueren. Er werd een vademecum opgesteld, dat naar de lokale besturen werd gestuurd. Welke sanctie wordt daaraan nu gekoppeld ? Als men een nieuw sectoraal akkoord zou bereiken, dan impliceert dit dat men zich pas kan verbinden tot dit nieuwe akkoord als men zich eveneens tot het vorige heeft verbonden. Indien men niet toetreedt tot de eerste groep, dan bestraft men zichzelf eigenlijk blijvend, ook in de toekomst.

Vervolgens verwees de voorzitter naar een toekomstig opstellen van richtlijnen voor een verplicht vergelijkend examen. Mijns inziens is er niet echt sprake van richtlijnen in die zin. Wel had ik het er even over in de beleidsbrieven. Ik stelde daarin namelijk dat het goed zou zijn om meer en

meer te streven naar objectivering en dus meer vergelijkende examens te organiseren. Gezien de voorstellen die ik her en der lees, is het een uiting van de tijdgeest om de objectiviteit van de examens maximaal te bevorderen. Men wordt dan natuurlijk met het probleem geconfronteerd dat men Gesco's niet automatisch statutair zal kunnen benoemen. Maar, mijnheer de voorzitter, diegenen die de kans en het voorrecht hebben gekregen om als Gesco bij een lokaal bestuur te worden tewerkgesteld, hebben een belangrijke voorsprong. Zij nemen immers deel aan een examen over precies die materie waarmee ze zich al de hele tijd bezig hielden. Ze hebben zich kunnen inwerken in de praktijk van een gemeentebestuur.

Zoals ik al antwoordde op een schriftelijke vraag van de heer Van Vaerenbergh, zullen we in de zeer nabije toekomst alles in het werk moeten stellen om een grotere objectivering van de aanwervingen te bewerkstelligen. In dat kader zijn vergelijkende examens voor mij één van de mogelijkheden. Je moet echter vooral aan de objectivering werken. Wat dat betreft deden tot op heden verschillende gemeenten een beroep op het Vast Wervingssecretariaat om examens te organiseren. Het VWS is echter overbelast en laat weten dat het op dit ogenblik steeds moeilijker wordt om dit alles georganiseerd te krijgen. Tijdens de begrotingsbesprekingen heb ik opgemerkt dat de provinciale besturen hier een belangrijke tussenrol kunnen vervullen ; dat zult u zich ongetwijfeld herinneren. Vroeger hebben we de provincies al gepolst omtrent de mogelijkheid dat ze een aantal examens zouden organiseren ten behoeve van de gemeenten. Nog deze week had ik daarover een verder gesprek met de gouverneurs van de provinciebesturen, om na te gaan op welke manier dit kan worden gerealiseerd. Deze besturen lijken me sterk geneigd hierop in te gaan. In dat geval zou de gemeente steeds vragende partij blijven en de krijtlijnen aangeven waarbinnen een dergelijk examen wordt georganiseerd. Het volledige materiële werk zou dan worden verricht door de provinciebesturen. De provinciale besturen zouden ook gebruik kunnen maken van de ervaring en de knowhow van het VWS, dat zou kunnen worden ingezet in plaats van de lokale besturen. Maar zover zijn we nog niet. In elk geval zullen we al onze middelen inzetten om de objectivering van de aanwervingen ook bij de lokale besturen maximaal te garanderen. Daar heeft iedereen belang bij.

Dit hoeft geenszins een verplichting of een strikte richtlijn te worden. Maar ik ben ervan overtuigd dat de lokale besturen deze taak meer en meer zullen toevertrouwen aan andere instanties, die kun-

Peeters

nen garanderen dat ze de beste kracht krijgen toegewezen voor hun openstaande betrekking. Daar kan het gemeentebestuur alleen maar mee gediend zijn.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de minister zegt in ieder geval toe dat de VVSG volwaardig zal worden betrokken bij de voorbereiding, zodat er een goede basis is voor onderhandelingen in het Comité C. Dat vind ik een goede toezegging.

Een tweede opmerking gaat over de representativiteit van de VVSG en het standpunt dat de vereniging inneemt, en of dat al dan niet wordt gedragen door de 308 gemeenten. Onze respectieve politieke partijen nemen bepaalde standpunten in. We zijn het daar individueel niet altijd voor 100 percent mee eens, maar toch vertolkt de partij ons standpunt. De meerderheid haalt het en de rest legt er zich bij neer. Dat is de essentie van democratie. Dit geldt ook voor de representativiteit. Ook in de syndicale wereld stellen we bijvoorbeeld dikwijls vast dat een vakbond een bepaald standpunt inneemt, maar dat een provinciale afdeling of een bedrijfscentrale daar eigenlijk niet mee akkoord gaat en niet meedoet. Dan sta je daar, en moet je daarmee leren leven. Dit argument vind ik dus onterecht.

De voorzitter : De heer Van der Poorten heeft het woord.

De heer Mark Van der Poorten : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik wil me excuseren voor mijn laattijdige aanwezigheid. Ik stond alweer in de file.

Ik wil me aansluiten bij de woorden van de heer Van Vaerenbergh. Ik kan de argumentatie van de minister perfect volgen. De VVSG kan inderdaad niet altijd volledig representatief zijn voor de vele gemeenten. Toch zou ik willen pleiten voor de aanwezigheid van een vertegenwoordiger van de gemeenten bij de gesprekken. Ik ervaar de standpunten van de VVSG trouwens als evenwichtig.

De overheid legt de nieuwigheden soms te eenzijdig aan de werknemers op. Daar bestaan tal van voorbeelden van, waaronder de arbeidsherverdelende maatregelen. Deze opgelegde maatregelen zijn in de praktijk niet altijd evident. Ze kunnen de degelijkheid en de efficiëntie van het gemeentelijk bestuur zelfs schaden. De VVSG kan daartegen weerwerk leveren.

De problematiek van de examens was niet geagendeerd maar werd toch al aangekaart. Wij zijn absoluut voorstander van een doorgedreven objectivering. De examens kunnen door het VWS worden georganiseerd of door de provincie. Dit werd in mijn gemeente al in praktijk gebracht. Ik wil u verder voorstellen, mijnheer de minister, de VDAB hierin te betrekken. We hebben op dit vlak zeer positieve ervaringen met deze dienst. Zijn taken en dienstverlening zijn uitgebreid en bijgestuurd. Hij werkt meer en meer met profielbeschrijvingen, wat voor de gemeenten een nuttig instrument kan zijn.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

Mijnheer de minister, ik ben het volledig eens met de heer Van der Poorten. De Vlaamse gemeenten, tenminste degene die het goed bedoelen, zullen opteren voor objectivering van de werving. We moeten voorzichtig zijn en een onderscheid maken tussen regularisatie van de tijdelijken en nieuwe contracten. Regularisatie slaat op de personeelsleden die al tien tot vijftien jaar in tijdelijk dienstverband aan het werk zijn, tot algemene voldoening. Door hen bij een nieuwe rekrutering – via het VWS, de provincie of de VDAB – totaal gelijk te stellen met de andere kandidaten, dreigen ze uit de boot te vallen. Dat zou te betreuren zijn. Ik vraag u daarom uw stelling te nuanceren, en een onderscheid te maken tussen de regularisatie van de huidige tewerkstelling en de rekrutering. Die rekrutering moet inderdaad voor 100 percent worden geobjectiveerd, dat ben ik met u eens.

Het incident is gesloten.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 11.45 uur.*